

NHIỆM VỤ VÀ GIẢI PHÁP CHỦ YẾU XÂY DỰNG HUYỆN ĐẢO TRƯỜNG SA TRỞ THÀNH TRUNG TÂM KINH TẾ, VĂN HÓA, XÃ HỘI TRÊN BIỂN CỦA CẢ NƯỚC

Lê Nhi Hòa, Đỗ Thị Ngọc Anh

Học viện Chính trị khu vực III

Email: lenhihoa008@gmail.com

Ngày nhận bài: 20/08/2024; Ngày nhận đăng: 15/10/2024

Tóm tắt

Huyện đảo Trường Sa (tỉnh Khánh Hòa) nằm giữa Biển Đông có vị trí đặc biệt quan trọng trong chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển, bảo đảm quốc phòng, an ninh, bảo vệ chủ quyền, lợi ích quốc gia trên biển. Trong quá trình đổi mới và hội nhập quốc tế, Đảng, Nhà nước Việt Nam đã ban hành Nghị quyết về Chiến lược biển Việt Nam, thể hiện tầm nhìn và định hướng mục tiêu xây dựng Việt Nam trở thành quốc gia biển giàu mạnh, hùng cường vào giữa thế kỷ XXI. Bài viết góp phần làm rõ nhận thức, tầm nhìn chiến lược của Đảng, Nhà nước Việt Nam về phát triển huyện đảo Trường Sa và đề xuất một số nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu nhằm xây dựng huyện đảo Trường Sa trở thành trung tâm kinh tế, văn hóa, xã hội trên biển của cả nước.

Từ khóa: huyện đảo Trường Sa; trung tâm kinh tế, văn hóa, xã hội trên biển.

Key Missions and Solutions to Develop the Spratly Islands District into a National Maritime Economic, Cultural, and Social Hub

Le Nhi Hoa, Do Thi Ngoc Anh

Academy of Politics Region III

Received: August 20, 2024; Accepted: October 15, 2024

Abstract

The Spratly Islands District (Khanh Hoa Province) located in the South China Sea holds a significant importance in the strategy for sustainable maritime economic development, national defense, security, and sovereignty protection. As a part of its reform and global integration process, the Communist Party and the State of Vietnam have issued resolutions on Vietnam's maritime strategy, reflecting a vision to transform Vietnam into a powerful maritime nation by the mid-21st century. This article clarifies the strategic vision of the Vietnam Party and State regarding the development of the Spratly Islands District and proposes some key missions and solutions to establish it as a national center for maritime economy, culture, and society.

Keywords: Spratly Islands District; maritime economic, cultural, and social hub.

1. Mở đầu

Việt Nam là quốc gia nằm dọc theo Biển Đông, có nhiều tiềm năng và thế

mạnh để phát triển kinh tế biển. Định hướng trở thành một nước giàu mạnh về biển là mục tiêu chiến lược xuất phát từ yêu

cầu và nhiệm vụ của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Việc làm rõ nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu nhằm xây dựng huyện đảo Trường Sa, tỉnh Khánh Hòa trở thành trung tâm kinh tế, văn hóa, xã hội trên biển của cả nước có ý nghĩa quan trọng, cần thiết góp phần hiện thực hóa mục tiêu đưa Việt Nam trở thành quốc gia biển giàu mạnh vào giữa thế kỷ XXI.

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Tầm nhìn chiến lược của Đảng, Nhà nước về xây dựng huyện đảo Trường Sa trở thành trung tâm kinh tế, văn hóa, xã hội trên biển của cả nước

Vùng biển, đảo thuộc chủ quyền, quyền chủ quyền của Việt Nam được xác định theo pháp luật Việt Nam và Công ước của Liên hợp quốc về Luật biển năm 1982 rộng hơn một triệu km², trong đó có quần đảo Trường Sa nằm giữa Biển Đông. Định hướng xây dựng Việt Nam thành một quốc gia biển giàu mạnh, hùng cường gắn với yêu cầu bảo vệ chủ quyền, lợi ích quốc gia trên biển là chủ trương nhất quán, xuyên suốt của Đảng và Nhà nước Việt Nam thể hiện trong nhiều văn kiện, nghị quyết về Chiến lược biển Việt Nam. (Nghị quyết số 06-NQ/TW của Bộ Chính trị ngày 30/11/1987 về bảo vệ chủ quyền của Việt Nam đối với hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa; Nghị quyết 03-NQ/TW ngày 6/5/1993 của Bộ Chính trị về một số nhiệm vụ phát triển kinh tế biển trong những năm trước mắt; Chỉ thị số 20-CT/TW ngày 22/9/1997 của Bộ Chính trị về đẩy mạnh phát triển kinh tế biển theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa; Nghị quyết số 09-NQ/TW ngày 9/2/2007 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X về Chiến lược biển Việt Nam đến năm 2020; Nghị quyết 36-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương khóa XII về Chiến lược

phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045). Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 xác định mục tiêu: “Việt Nam trở thành quốc gia biển mạnh, phát triển bền vững, thịnh vượng, an ninh, an toàn;...tham gia chủ động và có trách nhiệm vào giải quyết các vấn đề quốc tế và khu vực về biển, đại dương” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2018, tr.87). Chiến lược thể hiện tầm nhìn dài hạn và chủ trương chiến lược của Đảng, Nhà nước Việt Nam nhằm phát huy mọi tiềm năng, thế mạnh từ biển đảo, khai thác hợp lý, hài hòa, hiệu quả các nguồn lực từ biển đảo phục vụ phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh, bảo vệ lợi ích quốc gia trên biển.

Huyện đảo Trường Sa (tỉnh Khánh Hòa) là một trong 12 huyện đảo của cả nước, có vị trí đặc biệt quan trọng trong chiến lược phát triển kinh tế biển, bảo vệ chủ quyền biển đảo, lợi ích quốc gia trên biển. Các nghiên cứu cho thấy: Với vị trí nằm giữa Biển Đông, huyện đảo Trường Sa có thế mạnh về dịch vụ hàng hải, nghề cá đối với tàu thuyền đi lại và đánh bắt hải sản trong khu vực; đồng thời là địa điểm du lịch biển hấp dẫn. Huyện đảo Trường Sa nằm gần tuyến hàng hải quốc tế quan trọng nối liền Thái Bình Dương với Ấn Độ Dương và Đại Tây Dương, một trong những tuyến giao thương đường biển huyết mạch trên thế giới. Về mặt quân sự, quốc phòng, an ninh, sự liên kết giữa các đảo, cụm đảo, tuyến đảo của huyện đảo Trường Sa tạo thành lá chắn quan trọng phía trước vùng biển và dải bờ biển Nam Trung Bộ và Nam Bộ, bảo vệ sườn phía Đông của đất nước trong chiến lược phòng thủ quốc gia. Vì thế, huyện đảo Trường Sa luôn được các nhà quân sự, khoa học, chính trị đánh giá cao (Bộ Tư lệnh Hải quân, Cục Chính trị,

2015, tr.58). Với định hướng Việt Nam là quốc gia giàu mạnh về biển, chủ trương, tầm nhìn chiến lược của Đảng, Nhà nước về xây dựng huyện đảo Trường Sa trở thành trung tâm kinh tế, văn hóa, xã hội trên biển của cả nước thể hiện trên các nội dung:

Một là, quản lý và bảo vệ vững chắc chủ quyền của Việt Nam đối với quần đảo Trường Sa theo pháp luật Việt Nam, phù hợp với Hiến chương Liên hợp quốc và các điều ước quốc tế mà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên.

Cùng với huyện đảo Hoàng Sa (thành phố Đà Nẵng), huyện đảo Trường Sa (tỉnh Khánh Hòa) là bộ phận lãnh thổ thiêng liêng của Tổ quốc được khẳng định trong Luật biển Việt Nam và các văn kiện chính trị - pháp lý của Đảng, Nhà nước Việt Nam. Nghị quyết số 09-NQ/TW ngày 9/2/2007 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X về Chiến lược biển Việt Nam xác định: “Nhiệm vụ cơ bản, lâu dài và xuyên suốt là xác lập chủ quyền đầy đủ, quản lý và bảo vệ vững chắc chủ quyền, quyền chủ quyền, quyền tài phán vùng biển, thềm lục địa, hai quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa và các quần đảo, đảo khác thuộc chủ quyền của nước ta. Nhiệm vụ trước mắt là phải bảo vệ toàn vẹn chủ quyền và lợi ích quốc gia trên vùng biển, đảo, duy trì hòa bình, ổn định và hợp tác phát triển... Đẩy mạnh hoạt động đối ngoại, nắm chắc luật pháp và tập quán quốc tế để giải quyết kịp thời, có hiệu quả các tranh chấp biển đảo, không để xảy ra các điểm nóng. Xây dựng đầy đủ cơ sở pháp lý và lịch sử để đấu tranh bảo vệ chủ quyền đối với hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2007, tr.78 và tr.85). Nhà nước Việt Nam nhất quán chủ trương giải quyết tranh chấp liên quan đến biển, đảo với các nước bằng biện pháp hòa bình, phù

hợp với pháp luật và thực tiễn quốc tế.

Hai là, xây dựng huyện đảo Trường Sa thành khu vực phòng thủ vững chắc, phát triển kinh tế biển gắn với bảo vệ chủ quyền biển đảo, lợi ích quốc gia trên biển.

Trong bối cảnh tranh chấp chủ quyền lãnh thổ trên Biển Đông diễn biến phức tạp, Đảng, Nhà nước Việt Nam chỉ đạo các chính sách đúng đắn, kịp thời nhằm bảo vệ chủ quyền và các lợi ích hợp pháp, chính đáng của quốc gia, đồng thời giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước. Luật biển Việt Nam (Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam khóa XIII, kỳ họp thứ ba thông qua ngày 21/6/2012, có hiệu lực thi hành từ ngày 01/01/2013) nêu rõ quần đảo Trường Sa thuộc chủ quyền của Việt Nam; chủ trương: “phát triển kinh tế biển bền vững, hiệu quả dựa trên các nguyên tắc cơ bản: Phục vụ xây dựng và phát triển kinh tế - xã hội của đất nước; Gắn với sự nghiệp bảo vệ chủ quyền quốc gia trên biển, bảo đảm quốc phòng, an ninh và trật tự an toàn trên biển; Phù hợp với yêu cầu quản lý tài nguyên và bảo vệ môi trường biển; Gắn với phát triển kinh tế - xã hội của các địa phương ven biển và hải đảo” (Luật biển Việt Nam năm 2012 và văn bản hướng dẫn thi hành, 2013, tr.36). Nhà nước khuyến khích, tạo điều kiện và bảo vệ các hoạt động kinh tế trên biển và trên đảo; động viên mọi nguồn lực của nhà nước, công dân, các tổ chức trong và ngoài nước trên cơ sở nguyên tắc phát triển kinh tế biển phải gắn với chủ quyền quốc gia, quốc phòng, an ninh và trật tự an toàn trên biển. Chiến lược biển Việt Nam đến năm 2020 chủ trương: “Thực hiện dân sự hóa trên biển, đảo gắn với tổ chức dân cư, tổ chức sản xuất và khai thác biển. Có chính sách đặc biệt để khuyến khích mạnh mẽ nhân dân ra định cư ổn định trên đảo và làm ăn

dài ngày trên biển. Thí điểm xây dựng các khu quốc phòng - kinh tế tại các đảo, quần đảo Trường Sa” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2007, tr.85). Nghị quyết số 26-NQ/TW ngày 03 tháng 11 năm 2022 của Bộ Chính trị về phát triển vùng Bắc Trung bộ và duyên hải Trung Bộ đến năm 2030 xác định: Xây dựng huyện đảo Trường Sa thành khu vực phòng thủ vững chắc; quốc phòng, an ninh và chủ quyền biển đảo được bảo đảm vững chắc.

Ba là, định hướng xây dựng và phát triển huyện đảo Trường Sa (tỉnh Khánh Hòa) trở thành trung tâm kinh tế, văn hóa, xã hội trên biển của cả nước; quốc phòng, an ninh và chủ quyền biển, đảo được bảo đảm vững chắc.

Nghị quyết số 09-NQ/TW ngày 28 tháng 01 năm 2022 của Bộ Chính trị về xây dựng, phát triển tỉnh Khánh Hòa đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 xác định quan điểm: Xây dựng và phát triển tỉnh Khánh Hòa phải dựa trên cơ sở khai thác, sử dụng hiệu quả và bền vững tài nguyên thiên nhiên, nhất là tài nguyên biển; Đẩy mạnh xây dựng và phát triển huyện đảo Trường Sa trở thành trung tâm kinh tế, văn hóa, xã hội trên biển của cả nước; là pháo đài vững chắc bảo vệ chủ quyền của Tổ quốc. Thực hiện tốt chủ trương kết hợp phát triển kinh tế - xã hội với bảo đảm quốc phòng, an ninh, chủ quyền biển, đảo, nhất là đối với huyện đảo Trường Sa. Tổ chức thực hiện các hoạt động hỗ trợ dân sự, du lịch biển, đảo, phát triển ngư nghiệp để xây dựng huyện đảo Trường Sa trở thành trung tâm kinh tế, văn hóa, xã hội trên biển của cả nước; khu vực phòng thủ vững chắc, góp phần bảo vệ chủ quyền biển, đảo thiêng liêng của Tổ quốc.

2.2. Một số nhiệm vụ và giải pháp chủ yếu nhằm xây dựng huyện đảo Trường Sa trở thành trung tâm kinh tế, văn hóa,

xã hội trên biển của cả nước

Thứ nhất, tăng cường quản lý nhà nước đối với huyện đảo Trường Sa, phát triển đồng bộ giữa kinh tế, văn hóa, xã hội, bảo vệ môi trường, an ninh trên biển.

Xuất phát từ yêu cầu giải quyết hài hòa các mục tiêu trong Chiến lược biển Việt Nam, việc tổ chức và thực hiện công tác quản lý nhà nước tổng hợp và thống nhất về biển và hải đảo được đặt ra như một vấn đề có ý nghĩa chiến lược nhằm xây dựng Việt Nam trở thành quốc gia giàu mạnh từ biển. Đối với huyện đảo Trường Sa, với vị trí chiến lược đặc biệt quan trọng, huyện đảo phải được quản lý tổng hợp và thống nhất nhằm bảo đảm sự phát triển cân đối, hài hòa và bền vững giữa các mục tiêu kinh tế, xã hội, văn hóa gắn với yêu cầu giữ vững chủ quyền và bảo đảm an ninh quốc gia trên biển. Tiếp tục hoàn thiện hệ thống pháp luật về biển, tạo hành lang pháp lý trong thu hút các nguồn lực đầu tư, ứng dụng thành tựu khoa học công nghệ biển, đào tạo nguồn nhân lực biển chất lượng cao.

Tại huyện đảo Trường Sa hiện nay, Nhà nước Việt Nam đang quản lý và thực thi chủ quyền trên 21 đảo với 33 điểm đóng quân. Theo Nghị định số 65/2007/NĐ-CP ngày 11/4/2007 của Chính phủ nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, huyện Trường Sa có 03 đơn vị hành chính: thị trấn Trường Sa (bao gồm đảo Trường Sa lớn và phụ cận); xã Song Tử Tây (đảo Song Tử Tây và phụ cận); xã Sinh Tồn (đảo Sinh Tồn và phụ cận). Trong định hướng Việt Nam trở thành một nước giàu mạnh về biển, cần nhận thức xây dựng huyện đảo Trường Sa trở thành trung tâm kinh tế, văn hóa, xã hội trên biển của cả nước nhằm đáp ứng “đa mục tiêu”: kinh tế - văn hóa - xã hội – môi trường - chủ quyền quốc gia - an ninh biển - đối ngoại - hợp tác quốc tế;

được gắn kết hữu cơ, hài hòa trong mọi chính sách, chủ trương và hoạt động, đặt trong tổng thể Chiến lược kinh tế biển của đất nước. Xây dựng, phát triển huyện đảo Trường Sa nhằm nâng cao tiềm lực và sức mạnh quốc gia biển, gắn với bảo vệ chủ quyền và các lợi ích hợp pháp trên biển. Cần nghiên cứu phương án hợp lý xây dựng hạ tầng kinh tế, xã hội trên huyện đảo Trường Sa; củng cố, hoàn thiện hệ thống chính trị cơ sở phù hợp theo đặc thù huyện đảo.

Thứ hai, tiếp tục thực hiện chính sách đưa nhân dân ra định cư ổn định, lâu dài trên huyện đảo Trường Sa.

Ủy ban nhân dân tỉnh Khánh Hòa nghiên cứu xây dựng chính sách đặc biệt để thu hút và khuyến khích mạnh mẽ nhân dân ra huyện đảo Trường Sa định cư lâu dài, phát triển kinh tế biển gắn với nhiệm vụ bảo vệ vùng biển của Tổ quốc. Xây dựng cơ sở hậu cần nghề cá, tránh trú bão, hỗ trợ ngư dân khai thác hải sản xa bờ và hoạt động dài ngày trên ngư trường Trường Sa. Tổ chức đưa ngư dân hoạt động đánh bắt thủy sản và định cư lâu dài tại Trường Sa nhằm khai thác tiềm năng thủy sản khu vực Trường Sa, đồng thời khẳng định chủ quyền lãnh thổ Việt Nam.

Thực hiện quá trình dân sự hóa trên huyện đảo Trường Sa gắn với tổ chức dân cư, tổ chức sản xuất và khai thác kinh tế biển. Kết hợp chặt chẽ giữa thúc đẩy nhanh quá trình dân sự hóa trên biển với xây dựng thể trận quốc phòng, an ninh, thể trận lòng dân trên biển vững mạnh, đủ khả năng bảo vệ chủ quyền quốc gia trên biển. Nghiên cứu cơ chế phát triển các trung tâm kinh tế biển; trung tâm dịch vụ hậu cần nghề cá hỗ trợ ngư dân đánh bắt hải sản ở vùng biển xa và mở rộng ngành nghề nuôi trồng thủy sản trên biển. Nhà nước tiếp tục thực hiện chính sách hỗ trợ hoạt động các nghiệp

đoàn nghề cá “vươn khơi, bám biển”, khai thác thủy hải sản trên ngư trường truyền thống Trường Sa và Nam Biển Đông.

Thứ ba, xây dựng chính sách bảo tồn và phát huy giá trị lịch sử - văn hóa biển đảo; giá trị, ý nghĩa văn hóa tâm linh trên huyện đảo Trường Sa.

Với bề dày lịch sử, huyện đảo Trường Sa (tỉnh Khánh Hòa) đang lưu giữ các giá trị lịch sử, văn hóa biển đảo đặc sắc gắn với quá trình quản lý, thực thi và bảo vệ chủ quyền, lợi ích quốc gia trên biển. Trên quần đảo Trường Sa hiện nay, có các ngôi chùa tại các đảo nổi; đài tưởng niệm các Anh hùng liệt sỹ; nhà tưởng niệm Chủ tịch Hồ Chí Minh; tượng đài Quốc công Tiết chế Hưng đạo Đại vương Trần Quốc Tuấn; tượng đài Đại tướng, Tổng Tư lệnh Võ Nguyên Giáp ... Đây là những công trình văn hóa, lịch sử ý nghĩa, được xây dựng khang trang đáp ứng nhu cầu và sinh hoạt văn hóa tâm linh của cán bộ, chiến sĩ và nhân dân đang sinh sống trên vùng biển đảo.

Ủy ban nhân dân tỉnh Khánh Hòa nghiên cứu xây dựng chính sách, chủ trương phát triển du lịch biển đảo, du lịch văn hóa tâm linh tại huyện đảo Trường Sa hướng đến các mục tiêu: phát triển kinh tế du lịch biển đảo; khẳng định chủ quyền quốc gia và các lợi ích hợp pháp của Việt Nam; xây dựng quan hệ hữu nghị, hòa bình với các nước ven Biển Đông; tranh thủ dư luận quốc tế trong giải quyết hòa bình các tranh chấp, bất đồng theo luật pháp quốc tế và UNCLOS 1982. Phát triển du lịch biển, đảo huyện đảo Trường Sa (tỉnh Khánh Hòa) đặt trong mối quan hệ với phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, đảm bảo an ninh quốc phòng, bảo vệ chủ quyền quốc gia và các lợi ích hợp pháp trên biển. Tỉnh Khánh Hòa phối hợp với các ban, ngành xây dựng cơ chế, chính sách bảo tồn, gìn giữ và phát

huy những di sản văn hoá biển truyền thống, đặc trưng của huyện đảo; xây dựng bảo tàng văn hóa biển đảo, xây dựng văn hóa sinh thái biển; tổ chức các hoạt động nghiên cứu, sưu tầm, lưu giữ những tư liệu khẳng định chủ quyền biển, đảo Việt Nam. Triển khai xây dựng Bảo tàng Trường Sa trở thành công trình văn hóa đậm chất biển đảo; có ý nghĩa đặc biệt về chính trị, tư tưởng, văn hóa, xã hội, qua đó tuyên truyền, giáo dục về chủ quyền biển đảo cho các tầng lớp nhân dân trong và ngoài nước, nhất là thế hệ trẻ.

Thứ tư, tiếp tục xây dựng, hoàn thiện hệ thống Âu tàu, các Trung tâm Dịch vụ hậu cần - kỹ thuật trên huyện đảo Trường Sa.

Hiện nay, huyện đảo Trường Sa có 4 Trung tâm Hậu cần - Kỹ thuật nghề cá và 5 làng chài, phân đội làng chài do Hải đoàn 128, Hải đoàn 129 (Tổng Công ty Tân cảng Sài Gòn, Quân chủng Hải quân) và Bộ Nông nghiệp, Phát triển nông thôn quản lý. Ủy ban nhân dân tỉnh Khánh Hòa phối hợp với Quân chủng Hải quân, Bộ Nông nghiệp, Phát triển nông thôn nghiên cứu hoàn thiện mô hình các Âu tàu, Trung tâm Dịch vụ hậu cần - kỹ thuật trên huyện đảo Trường Sa, đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững kinh tế biển gắn với bảo vệ chủ quyền, an ninh quốc gia, các lợi ích chiến

lược trên Biển Đông. Bộ Quốc phòng, Quân chủng Hải quân nghiên cứu tổng kết, đánh giá xây dựng mô hình khu kinh tế - quốc phòng ở huyện đảo Trường Sa gắn với xây dựng “thế trận lòng dân” trên biển, tạo nền tảng cho xây dựng thế trận quốc phòng, an ninh vững chắc, rộng khắp trên biển. Xây dựng các công trình, kết cấu hạ tầng trên quần đảo Trường Sa bảo đảm tính “lưỡng dụng”: vừa bảo đảm cho quốc phòng, an ninh quốc gia vừa phục vụ phát triển kinh tế - xã hội, đời sống dân sinh.

3. Kết luận

Vùng biển, hải đảo Việt Nam, trong đó có huyện đảo Trường Sa (thuộc tỉnh Khánh Hòa) là địa bàn chiến lược có ý nghĩa đặc biệt quan trọng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, là tiềm năng, thế mạnh, nguồn lực của đất nước để Việt Nam trở thành quốc gia biển giàu mạnh, hùng cường. Do đó, cần xây dựng tầm nhìn và xác định vị thế, định vị quốc gia biển Việt Nam vào giữa thế kỷ XXI: mạnh về kinh tế biển; mạnh về khoa học, công nghệ biển; mạnh về nguồn nhân lực biển; bảo vệ vững chắc chủ quyền, an ninh và lợi ích quốc gia trên biển, trong đó huyện đảo Trường Sa trở thành trung tâm kinh tế, văn hóa, xã hội trên biển của cả nước □

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Tư lệnh Hải quân, Cục Chính trị (2015), *Những điều cần biết về hai quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa và khu vực thềm lục địa phía Nam (DK1)*, Nxb. Thông tin và Truyền thông, Hà Nội
- Đảng Cộng sản Việt Nam (2007), *Văn kiện Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Khóa X*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội
- Đảng Cộng sản Việt Nam (2018), *Văn kiện Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương Đảng Khóa XII*, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội
- Quốc hội (2013), *Luật biển Việt Nam năm 2012 và văn bản hướng dẫn thi hành*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội